

VÁCZI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési ára: Egész évre 12 kor.,
félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 24 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

KONCZ JÓZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesegyház-tér 7. szám.

Megjelenik minden csütörtökön.

Nyilt-tér sora 60 fillér.

Hirdetések árszabály szerint.

Politika.

(!) A lapunk múlt számában említett halott Hófehérkéről és törpékről szóló hasonlat talán nem mindenki véleményében találó. — Fejtsük ki!

Hajdanta ez hangzott: Meghalt Mátyás király, oda az igazság! — Kinek ajkán járta? A kisemberén! — Nem ennek siratott halottja most is az igazság? . . . Új állami alkotásokra, építkezésekre, berendezésekre, melyekre olykor semmi szükség, olykor csak a luxus-kedvelés tekint meglepéssel. Folytonosan eret vágnak a kisemberen! Folyamszabályozásokkal, árviz-veszély helyett, pénzügyi kalamitást hoztak nem egy vidékre . . . Sok viczinálisanak semmi hasznát sem érzi a nép, de terhét hordja . . . Némely törvényünk lehetővé teszi a kisember tervszerű kifosztását. Igazság mindez? — Igaz, amennyiben való, de nem igazság, hanem jogtalanság és igazságtalanság! Hja! terhek, hátrány, érdek-sérelem el nem maradhat azon új alkotások mellett, melyeket nem nélkülözhet a kultúr-állam! . . .

De ezen apró bajok kárpótlásául megkapta a nép a szabadság és egyenlőség megbecsülhetetlen jótéteményét! — S ugyan, kérem, miben szabad és egyenlő? — Szabad ura földjének: eladhat és vehet; kénye-kedve szerint terbelhet és testálhat; jöhet-mehet akadálytalanul, — akár tengeren túl is, — és egyenlő a törvény előtt! Főleg pedig szabadon választhat, — nemcsak lakóhelyet, — hanem bírót, jegyzőt, polgármestert és képviselőt, — ha meg nem vesztegették, meg nem félemlítették és ki nem játszoták! — De minek olyan dolgokat felsorolni, melyeket mindenki lát, tapasztal és tud, ha nyílt szemmel halad az életben és legalább négy szem között el is ismer bizalmas előtt?! Olyan világos, hogy

nincsen igazság, hogy kitűnően példázza a mese ezt a tényt az *üveg koporsóban* pihenő Hófehérkével, a tetszhalott Hófehérkével. Mert az igazságot el lehet némitani egy időre, de megölni nem lehet!

Melyik is az az ármányos banya, kinek vészes almája torkán akadt az ékes leányzóknak? — A politika! Vén banya, mert azóta settenkedik, ólálkodik, sűrőforog, sugdos és fondorkodik, mióta olyan hatalom is van, mely akaratának vagy nem bír, vagy nem mer karjával utat törni. De ez a bűneiben megőszült, a századok átka alatt görnyedt és balsikeireitől összetöporódott boszorkány nem az igazi politika ám! Ez még az eszmék birodalmában várja napját! — Ennek a hajnala pedig akkor hasad, ha Hófehérke-igazság nyitja fel szemét!

Mert most ugyan mi igaz a politikában? — Nem értem a nemzetközit, nem a diplomatikát! Bár nincs kétféle erkölcs! Valamint nincs különbség katonai és polgári kecsület között, épen úgy nincs magánéleti és külön közéleti tisztesség és morál! — De hagyjuk az országok és világ dolgát! A mi sebeink nem a Themse és Spree, nem a Néva és Szajna partján gyógyulnak, hanem itthon, a Duna-Tisza között! S azért vetjük fel a kérdést, hogy mi igaz a kormány, a pártok (tisztesség a kivételnek!) és társadalmi érdek-koteriák politikájában? Őszintesége hiányát nem kifogásolhatnók, ha nem lenne elve, jelszava a nyilvánosság, melynek még hivatlan organumát is dedelgeti a közvélemény, feltolakodott képviselőiben. — A diplomatikának világ-szerzte hallgatagon szankezionált kódexe szerint nem törhetünk pálcát afölött, hogy fejedelmek és kormányférfiak a titok vagy a kétszínűség leplébe burkolnak

olyan szándékot, melylyel országok javára szolgáló érzéleteiket biztosítják az időelőtti ellenséges támadástól. Mert e téren is áll az axioma: ártss az ellennek, ahogy lehet! — De a belpolitikában, azaz a nép jólétét érzéző intézkedések és alkotások összességében, mi jogosultsága van titkolódzásnak, alakoskodásnak és fondorlatnak? Ha a kormányzás rendeltetését ambicionálja, nem pedig azt, hogy egy küzdelmeiben megvénhedt párt ereibe a hatalom segítségével ömleszzen új vért, — akkor mire való a fogás, cselszövés, ígélet, csábítás és csalafintaság?

Nem tagadjuk, hogy a kormányzó művészetének eme kis segédeszközei jóval tisztességesebbek, mint a renaissance korának olasz praktikája, — de a *jobb* még nem jelenti a *jót*! Pedig mi ezt kívánjuk, az igazság ezt hozza meg! — Ejtse el tehát a kisemberek sokasága az üveg koporsót: *kezdjen a társadalom igaz lenni!* . . . Mert igazság-Hófehérkét a vén boszorkány-politika rontotta ugyan meg, de az az alma, melytől az igazság szép leánya tetszhalottá lett, a társadalom fáján termett! — Ha olyan a kormány, amelyet a nép érdemel, a politika is olyan, amelyet a társadalom lehetővé tesz és érdemel! Ha nem igaz a kormány és politikája, abban nagyrészt a társadalom a bűnös . . .

Nemde megszoktuk gyermekkorunkban a mesék hazugságát? — meglett korunkban pedig csak ezt nevetjük és nézzük le, anélkül, hogy tanulsága való igazságát meg akarnók szivlelni, vagy akárcsak sejteni is tudnók? . . . Ifjúságunkban karonfogott a költészet hazugsága és szívünk megszokott inkább hevülni [a képzeletin, mint a valón! Az ábránd, mely: kancsalul festett egekbe néz, mi

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testőlyt, megszünteti a köhögést, vladékat, éjjeli izzadást.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar
köhögés, skrofulozis, influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárban. — Ára évenkénti 4.— korona.

más, — mint hazugság?! Még érettebb korban is kárpótolt a sivár valóért! — A gyakorlati életben a siker, üzlet, ambíció, életezél útját álló akadályok mellett hányszor mutatkozik mentő ösvény csak az igazság tilalmazta területen át? Az udvariasság olykor kötelességgé teszi, az érdekek mesterévé lesz a hazugságnak; — és a hiúság szülte, henye remény és gyáva epekedés dédelgette *önámítás* vajjon nem hazugság? Oly elégtelen ringatja a hangulat bábuját ölben, hogy irtózik kutatni: vágyai szuggerálták-e illúzióit, vagy fegyelmetlenül érzékeinek káprázata nemzette, vagy ügyes hipnotizőrök tukmálták-e rá?

Csoda-e, ha másokat nem áttallanak megleveszteni az emberek, mikor magukat is szeretik ámitani? — Hány elme világát homályosítja el ez az árnyék, hány jellemen rágódik ez a rozsdá, mennyinél hatott velőig ez az eves fekély?... A piactól a börzéig s a kortestanyától az egyetemi kathedráig nem szedi-e áldozatait ez a járvány? . . .

Ha természetesen akarnánk lenni, bírnánk lenni igazak is!

A pacsirtához.

Kis pacsirta kedves, tiszta hangja:
Gondolatim, érzésem harangja!
Oly édesen zeng énekes nyelve,
Szívem tőle szent varázsszal telve . . .

Szép danáját nem kötázta senki,
Amint neki tetszik, akkép zengi.
Mégis oly szép, minőt Palesztrina,
Chopin, Mozart, Liszt tán sohse írta!

Fenn a légnek tiszta derűjében
Más világ van . . . ott lenni szent éden!
Terem a dal, vidul a szív önkényét,
És a szép dal tiszta szivbe önt fényt.

Kis dalosnép ne szállj le, maradj fönn!
Rakd meg fészked ott a bárányfelhőn,
Ha lenn a vad, szitkos embert hallod,
Bús lesz szived, elveszited hangod.

Igy meg, ha cseng nyelved áriája,
S szól a harang „Ave Maria“-ra:
Szűz Anyánkat köszönti szívünk, szánk,
Égi áldás harmatja derül ránk.

Szilágyi Imre.

H I R E K.

= **Missió Kiskunmajsán.** Amit oly sóvárogva óhajtott Majsza lelkes plebánosa, Varga Mihály pápai th. káplán és buzgó hívei, megtörtént. Tizennyolcz hosszú év után hamvazó szerdán vette kezdetét a tiz napi missió, három jezustársasági atya: P. Jámber László, P. Varga István és P. Fonay Gábor vezetése alatt. A lelkes s magvas sz. beszédek nagy hatását leginkább a gyóntató székek környéke mutatta, hol naponta reggel 3 órától esti 9 óráig egy fogyni nem látszó bűnbánó tömeg várta azon pillanatot, hogy jó gyónás által tán sok évi távollét után ismét visszatérjen Istenéhez, Teremtőjéhez. A gyónók száma közel 8000-re rúg. A sz. missiónak két fénypontja volt: a bajadonok hódolata a boldogságos szűz Mária előtt és a legmélt. Oltáriszentség imádása. Előbbinél mintegy 200 fehérruhás

leány gyűlt össze este a zárdában, honnét a csodálatos Mária éremmel ékesítve égő gyertyákkal, lobogó és feszület elővittele mellett, harangok zúgása közepette a templomba vonultak. A nagyhatású sz. beszédet P. Varga István mondta. A sok ezerre rúgó hallgatóságot könnyekig meghatotta azon hódoló felajánló ima, melylyel fényes beszédét befejezte. A Mária-ünnepély litániával végződött, mely alatt a fáradságot nem ismerő apácák vezetése alatt a növendékek kara régi magyar Mária-énekeket adott elő. Hasonlóan, de sokkal nagyobb fényvel és pompával ment végbe a legmélt. Oltáriszentség imádása. Most a legények eucharisztikus éremmel diszítve, égő gyertyákkal vonultak föl körülbelül 300-an az Oltáriszentség elé. A szent beszédet P. Fonay Gábor mondta a tárgy méltóságának megfelelően. Csak nagy kár, hogy az impozánsnak ígérkező eucharisztikus körmenet egy hirtelen záporosó miatt a fényesen kivilágított főtérre ki nem vonulhatott. Mindkét esetben maga a plebános vezette a felvonuló ifjúságot, fényes segédlettel, a templomba. Emeltesre méltó még, hogy Csongrád buzgó apátplebánosa, Porubszky József, káplánjával, Fehér Andrással, nagy elfoglaltságuk dacára három napot gyóntatással töltöttek. A missió befejezése után a község előjárósága tisztelgett az apostoli lelkű missionáriusoknál, mely alkalommal a község híthű és érdemdús főjegyzője, Ettel Gyula keresetlen, de annál őszintébb szavakkal tolmácsolta a község háláját. — Reméljük, hogy a missió emléke egyhamar ki nem hal a majsai hívek szívéből és hogy ezen jó mag, melyet az atyák úgy a szószékről, mint a gyóntatószékből hintettek, jó talajra talált. Adja meg az Ur Isten a majsaiaknak az állhatatosság kegyelmét!

= **Egyházmegyei hírek.** Gulyás Ferencz hatvani káplánt a megyés Főpásztor a lelkiekben adminisztrátornak nevezte ki Nagykőrösre. Kopeczky József nagykőrösi volt adminisztrátor in spiritualibus az újonnan szervezett szelevényi helyi káplánságra küldetett. Káplani minőségben áthelyeztetek: Kiss Géza Cséparól Turára, innen Szabó Sándor Szegvárra, innen Mikla Pál Szödre, innen pedig ifjabb Kovács József Hatvanba.

= **Plebánosi eskütétel.** Bazsó István dr. püspökszilágyi plebános a múlt pénteken tette le a plebánosi hűségesküt Virter Lajos dr. nagyprepost, ált. püspöki helynök kezeibe, — 15-én pedig egészen csendben installáltatta magát.

= **Tisztelgések.** Az elmúlt hét folyamán tisztelgetést tettek a megyés Főpásztor önagyméltóságánál a vidékiek közül: Mattl Ede báró és Mattl Ella bárónő, a kegyelmes úr rokonai; Dürfeld Ottó bécsi helytartósági irodavezető, Petri Mór dr. kir. tan., kir. tanfelügyelő, dr. Geyer Józsefné és leánya Stephike, Scitovszky Béla dr. rétsági főszolgabíró, Varázséji Béla dr. th. szentszéki ülnök, újpesti, Sandula Imre dr. th. szentszéki ülnök, monori, Drexler Antal harasztli, Királymezey Dezső nőtincsi, Bazsó István dr. szilágyi plebánosok, Gulyás Ferencz nagykőrösi adminisztrátor in spiritualibus, Forgács János soroksári és Kiss Géza turai káplánok.

= **Mátéfy Andor** püspöki uradalmi intézőt a megyés Főpásztor öccsellentája ezen állásában véglegesítette.

= **Petri Mór kitüntetése.** Öfelsége Petri Mór dr.-nak, Pestvármegye királyi tanfelügyelőjének, a közoktatásügy terén kifejtett buzgó működése elismerésül a királyi tanácsosi címet adományozta. — Ez alkalomból igen sokan üdvözölték az új királyi tanácsost.

Köztük Csáky Károly Emmanuel gróf váci megyés Főpásztor is, kinek gratulációját személyesen köszönte meg a kitüntetett a mult kedden. A tanfelügyelő ez alkalmat felhasználta a polgári és felsővárosi iskolák megtekintésére is. — A vármegye közigazgatási bizottsága nevében Gulner Gyula főispán üdvözölte meleg szavakkal az új királyi tanácsost e hó 12-én. — A vármegyei királyi tanfelügyelőség tisztviselői viszont folyó hó 24-én rendeznek ebédet Petri Mór dr. tiszteletére, a Royal-szállóban, melyre a vármegyei iskolaszékeket és tantestületeket is meghívták. Az ebéd délután 2 órakor leszen

= **Téglás Gábor levele a múzeumhoz.** Téglás Gábor czimzetes főigazgató, az Akadémia levelező tagját a Váci Múzeum-Egyesület nemrég levelező tagjának választotta. Az új levelező tag az egyesületnek a megválasztásról értesítő levelét a következő levélben köszönte meg: Tekintetes Múzeum-Egyesület! A Tekintetes Elnökségnek f. évi szeptember hó 27-ről 435/1907. sz. abbéli szives értesítését, hogy az egyesület érdekében megkezdett szerény munkálataimat levelező taggá választásommal sietett méltányolni, a „daciai limes“-en mostanáig végzett kutatásom miatt csak most vehetem kezeimhez. Amidőn tehát a Tekintetes Egyesület lekötözött figyelemnyilvánításáért hálás köszönetemet van szerencsém bejelenteni, egyúttal ünnepélyes fogadalmat teszek arra nézve is, hogy az Egyesületet közelről érdeklő Csörsz-árkának felderítésével s a dunai végvárak beható tanulmányozásával igyekezni fogok az Egyesület jóindulatát kiérdemelni. — Kiváló tisztelem nyilvánításával alázatos szolgáljuk Téglás Gábor, nyug. tank. főigazgató.

= **Gyászrovat.** Daczára azon örvendetes és megnyugtató híreknek, melyek Tenzlinger Mihályról érkeztek a fővárosból, hol február 27-én szélhűdés érte az esküdtzéki tárgyalások alkalmával, mégis bekövetkezett a gyászos katasztrófa. Tenzlinger Mihály folyó hó 16-án esti 10 órakor, életének 67-ik évében jobblétre szenderült a Rókus-kórházban. Hült tetemét haza szállították. Temetése meghatározott részét mellett szerdán d. u. folyt le az alsóvárosi sírkertbe. A végtisztességadásán megjelentek a váci önkéntes tűzoltók is, az ipartársulat dalárdája pedig szép gyászéneket énekelt. — Névünnepeinek előestéjén, márczius 18-án esti 10 órakor hosszas szenvedés után jobblétre szenderült kismányai Döme József káptalani számtiszt. életének 31-ik s boldog házasságának 7 ik évében. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz az alsóvárosi sírkertbe. — Ny. b!

= **Bírói előléptetések.** A hivatalos laphan olvassuk, hogy öfelsége Sztanek István és Perényi Jenő dr. váci kir. járásbírói albírákat járásbírákká nevezte ki a VIII. rangosztályban. Hasonló előléptetésben számos bírāja részesült széles e hazának, mivel az igazságügyminiszter végrehajtotta az 1907. évi VI. törvényt.

= **Sándor és József napok.** E hét folyamán bőven kijutott a névnapokból. El is hangzott sok jókivánat. Szerdán voltak a Sándorok, csütörtökön a Józsefek, Sándor napján ünnepeltettek: Nagy Sándor, Nikitits Sándor, Matolcsy Sándor, Göndör Sándor, Galambos Sándor, Fridrich Sándor, Kozeluha Sándor, Fehér Sándor, Székács Sándor, Kiss Sándor, Fedor Sándor, Sille Sándor, Békessy Sándor, Mayer Sándor, Buzás Sándor, ifj. Kiss Sándor, ifj. Nagy Sándor stb. — József napján pedig: Gindrich József, Schwandfelder József, Szabó József, Rády József, Halász József, Gergely József, Somogyi József, Szarka

József, ifj. Ottó József, Kopuncz József, Simák József és Almásy József stb. stb., — kiknek mi is szívünkben kívánunk minden jót!

= **Nag, beteg levita.** Tóth Péter váczgyházmegyei IV. éves theologus növendéket, kiről néhány héttel ezelőtt megemlékezünk, hogy igen súlyosan beteg, kedden reggel szállították a budapesti klinikára.

= **Márczius idusa.** A szabadság napjának 60-adik évfordulója sok lelkesedést dobott a szívekbe, mely sikerült ünnepek keretében nyilvánkozott meg. Ünnepek ünnepséget ért mindenfelé. Városunkban is számos helyen csendültek fel énekek, beszédek és szavatok ezen az örök ifjú napon. — Az ünnepek sorát a *főgimnázium* ifjúsága nyitotta meg. Nagyszámú hallgatóság előtt sikerült programszámokban lelkesedtek és lelkesítettek a fiatal szereplők. — Majd a *Kaszinó* ünnepe következett, mely a dalárda két énekszámából, Meiszner János dr. szép ünnepi beszédéből, továbbá Bárdos Rezső és Rúth László hatásos szavataiból állott. — A városi tanácssteremben a *múzeum* ünnepelt. Sok érdeklődőt vonzott ide Tragor Ignác dr. érdekes themája, ki a 60 évvel ezelőtt történt vácz eseményekről és mozgalmakról szólt. Itt is volt szavalt. Bárdos Rezső adta elő szép lendülettel Agárdi L. tanár alkalmi költeményét. — A *város ünnepe* is impozáns volt. Hatalmas menet vonult a hétkápolnai honvédelméhez. Ott tarkállottak az egyesületek és iskolák zászlai is a nemzetőri zászló mellett. Lent az emlékoszlopnál énekel a dalárda, szavalt Bárdos Rezső és Záborszky Árpád s hatalmas, gondolatokban bővelkedő beszédet mondott dr. Matolcsy Sándor. Az emlékoszlopra több koszorút helyeztek. — A *siketnéma intézet* növedéksége szintén kivette részét a szabadság lelkesítő napjának megünnepléséből szavatokkal és beszédekkel. Koszorút is vittek az emlékoszlopra. — A *növendékpapság* irodalmi iskolájában szintén volt visszapillantás a nagy nap eseményeire. — Este a *kereskedőifjak köre* hódolt szavatok és beszédek között a dicső idusnak, majd pedig társas vacsora keretében ünnepelt. — Volt társas vacsora a kaszinóban is, melyen mintegy 80-an vettek részt. Vacsora alatt Preszly Elemér dr. mondta az ünnepi pohárköszöntőt.

A vidéki ünnepeket illetőleg a következő helyekről kaptunk tudósítást:

Alsónémedi. Márczius 14-én d. u. 4 órakor az alsónémedi rk. iskola növendékei hazafias ünnepet tartottak szavatokkal és énekekkel. Az iskola lelkes tanítója az érdem, hogy a gyermekeket hazafias szellemben nevelik. Az iskolai ünnepek végén *Drien* István esp. plebános mondott a gyermekekhez beszédet, buzdítván őket a haza igazi szeretetére. A gyermekek azután kivonultak a tanítók vezetésével a község réjtjére, hol estig kellemesen játszottak. — Másnap a kath. ifjúság ünnepelte a szabadság napját. A délelőtti istentisztelet után a r. k. iskola udvarán összegyűlt az alakulóféltben levő kath. ifjúsági egyesület 102 tagja. Mindegyik nemzetiszínű szallagot tűzött mellére s négyes sorokban, zászló alatt, rendben a község háza udvarára vonult. Az ünnepély a Hymnus-sal kezdődött, melyet *Földes* Gábor ktanító vezetése mellett négyes hangban énekelte a kath. ifjúság dalköre. A mintegy 1500 hallgatóság meghatottan hallgatta végig a nemzeti imát. *Csorba* László községi tiszviselő tartott ezután emelkedett hangú megnyitó beszédet, melyet a „Talpra magyar” elszaválásával fejezett be. *Szlovicsák* László földmives szavata követte ezt, ki a „Honfidal” című verset adta elő. Majd id. *Csontos*

László Berzsényinek „A magyarokhoz” című versével szerzett élvezetet a sokaságnak. Erre a dalkör énekelte el „Lobogjon a magyar zászló” kezdetű szép dalt. Most ketten léptek fel az emelvényre: *Bálint* Imre földmives és *Kiss* Balázs V. oszt. tan. és „Kik voltak a honvédek” címen egy dialogot szavaltak el nagy hatással. — *Kiss* Dániel földmives „A honi földért” című verset adta elő, szintén nagy hatást kelteve. *Földes* Gábor ktanító az „Előre” című verset szavalt a nála megszokott precizitással. A záróbeszédet *Sztankó* Albert káplán tartotta, kifejtve, hogy egyedül a ker. hit alapja az igazi hazaszeretetnek. Az ünnepet a dalkör a „Szózat” elnevelésével fejezte be. A jelenlevők minden egyes pont után lelkesen ünnepelték a szereplőket, akik ebben méltán megtalálhatták jutalmukat fáradozásukért. A hallgatók között ott láttuk a község érdemes elöljáróságát, alsónémedi egész értelmiségét, *Drien* István esp. plebánost és *Vargha* László ref. lelkész három bpesti légtaszal. Ott volt a község apraja-nagyja, mindenki kíváncsi volt a kath. ifjúság ünnepére, ami újdonság, mert eleddig ez soha nem történt. De aztán nem volt, aki el ne ismerte volna, hogy a kath. ifjak nemes irányban művelik lelküket, aminek különben ugyis elég példáját adták már. Sokan voltak, akik meg is irigyelték azt a kis nemzetiszínű szallagot a kath. ifjak mellén, akik ezentúl nemes büszkeséggel hordozzák azt, miután megmutatták, hogy tudnak lelkesedni is a hazáért.

Jászkarajenő. A *jászkarajenői* község az előző évektől elütően egyöntetűleg s közösen ünnepelte meg márcz. 15-ét. Míg más években a különböző körök szinte külön-külön adóztak a nemzeti eszmének, most a legszebb összhang uralkodott. 9 órakor a körök: a központi róm. kath. kör, az alsókarai róm. kath. olvasókör, a néppárti kör, a polg. kaszinó, a társaskör, az iparosok és kereskedők köre, a felsőkarai olvasó kör, a birtokossági kör, a 48-as kör, meg a jeni új kör zászlóik elővittele mellett bevonultak a góth stílusú templomba. A tágas templom zsúfolásig megtelt az Isten és hazaszeretet lángjától lelkes jász néppel. A hazaszeretet alapjáról, az igaz hitről s belőle fakadó tiszta erkölcsökről szóló sz. beszéd után kezdetét vette az ünnepi sz. mise. Főhajlás alatt a dalárda énekelte a Hymnust, majd áldás után a Szózatot. — A kath. istentisztelet végeztével a község egyrésze átvonult az ev. ref. templomba, hol alkalmi istentisztelet tartottak. Majd trombitaszó mellett felvonultak a Rákóczi-térre, hol az ünneplésnek világi része folyt le. A dalárda Hymnusza, Talpra magyarja, Szózatja, három szónoknak lelkes, gyújtó szavai, három szavalonak átérezve előadott szavatai kellemes harmóniát alkotva a községet oktatták, lelkesítették. A hazafias ünnepély kedves meglepetést okozó befejező pontja volt a budapesti vörös-kereszt kórházban betegen fekvő plebánosnak, *Fialla* Igónak az ő szeretett jász hiveihez intézett sürgönyének felolvasása, melyben gyújtó szavakkal emlékezik meg a márcziusi napokról s a hazarögének szeretetére buzdít. — Délután a haza reménye, a gyermekereg ünnepelt. Az ünnepély most is istentisztelettel kezdődött. Az apróserreg nemzetiszínű szallagokkal gazdagon diszitve, a lányok közül sokan magyar ruhába öltözve vonultak először a templomba Istent kérni, majd az iskolába, ifjú szívük lelkesedését kiadni nagyszámú szavatokban és énekekben. Természetesen nem maradt el a nevelők oktató-buzdító szava sem.

Bugyi. Márczius 15-ikének hatvanadik évfordulója alkalmából a *bugyi* római kath. iskolában *Csák*: József helyi plebános kezde-

ményezése és felhívása folytán emlékünnepeket rendeztek. Az ünnepély sorrendje volt: 1. Hymnus. Énekeltek a gyermekek. 2. Ünnep beszéd. Mondta: Csáki József helyi plebános. 3. Ének „Tied vagyok édes hazám, e szív, e lélek, kit szeretnék, ha tégedet nem szeretnék...” Előadták a gyermekek. 4. Párbeszéd az öreg honvéd élményeiről. Előadta egy VI. oszt. fiú és egy VI. oszt. leánytanuló. Ezután következtek felváltva szép hatásos szavatok és jól megválogatott hazafias dalok, melyekért a templomból oda sereglett község lelkes tapsal fejezte ki elismerését. Befejezésül: Szózat. A szépen sikerült emlékünnepe rendezése, méltó lefolyása és sikere a helyi tanító, *Percz* Antal érdeme. Ugy a helyi plebános, aki mint kezdeményező, vezető s egyszersmind mint közreműködő is, valamint a nevezett tanító a magyar hazafias szellem és érzés terjesztése körül kifejtett eme sikeres tevékenységéért a község és a szülők háláját és nagyrabecsülését biztosították maguknak.

Czibakháza nagyközség községe is kivette részét márczius idusa hatvanadik évfordulójának megünnepléséből. Már kora reggel megszólalások és úgy a köz-, mint a magán épületeken lobogó nemzetiszínű zászlók jelezték a nap jelentőségét. 10¹/₂ órakor *Stéger* István plebános, 48-as honvéd-kapitány a zsúfolásig megtelt templomban ünnepélyes misét mondott, melyen a község elöljárósága és az iskolás növendékek testületileg vettek részt, s mise után egy szívvel lélekkel énekeltek el a Hymnust. Délután a különböző egyesületek és a község községe a főtéren álló honvédelméhez vonult, hogy megkoszorúzza és alkalmi szónoklat, szavatok s hat hazafias énekszámából álló ünnepély keretében áldozzék a hősök emlékének. Az énekszámok sikere, melyeket a dalárda adott elő, a szereplők fáradozásán kívül különösen *Lucskay* János tanítónak, ki az énekkart vezette, buzgóságát és ügyességét dicséri. — Este a *Kaszinó* termeiben harmincz terítékű társas vacsora volt, melyen több hazafias pohárköszöntő hangzott el.

= **Az utolsó lyceumi est.** Tizenegyedik s egyszersmind befejező estjét tartotta a mult kedden a Váczi Kath. Kör lyceumi bizottsága, a főgimnázium rajztermében. Mivel *Hörl* Péter dr. városi főorvos és *Friedreich* Endre dr. főgimnáziumi tanár előzetesen visszaléptek a szerepléstől, az estnek egyetlen szereplője volt *Nemes* Endre főgimnáziumi igazgató személyében, ki előzetesen az iskoláról, egyházzal és államról értekezett, majd pedig berekesztette a felolvasások ez évi ciklusát.

= **Meghívó.** A vácz „Szent Vincze”-Egylet f. évi márczius hó 25-én délelőtt 11 órakor a Karolina Leányiskola nagytermében XX. évi rendes közgyűlést tartja, melyre az egyesület működő s pártoló tagjai és jötevői ez úton is teljes tisztelettel meghívotnak. Vác, 1908. márcz. 19. — *Az Elnökség.*

= **A pápa egy mondása.** A „Gazetta del Popolo” a következő vidám epizódot közli X. Pius pápáról. A pápát nemrég egy velencei zsidóbankár kereste fel, akivel velencei patriarcha korában gyakran érintkezett. Beszélgetés közben a szó egy súlyosan megbetegedett közös ismerősükre terelődött, aki a velencei katolikus párt egyik tekintélyes tagja. Mikor a látogató elbucszott a pápától, X. Pius megkérdezte, hogy mikor megy haza Velenczébe.

— Holnap, vagy legkésőbb holnapután, — felelte a bankár.

— Akkor tehetne nekem egy szívességet. Adja át apostoli áldásomat a mi beteg barátunknak...

A bankár egy kissé csodálkozva nézett a

papára és magában azt gondolta, hogy miképen jut épen ő ehhez az ajánlathoz. A pápa leolvasta a bankár arcáról ezt a gondolatot és így szólt:

— Talán fél magával vinni egy apostoli áldást? Egészen nyugodt lehet! Lehet, hogy a csomagolás rossz, — de az áru jó!

= **Választmányi ülés.** A Váci Múzeum-Egyesület a városháza tanácstermében folyó hó 21-ik napján délután 6 órakor választmányi ülést tart Tragor Ignác dr. elnöklete alatt.

= **Hivatalos látogatás.** Liltvan Sándor ipariszkolai szakfelügyelő folyó hó 9-én és 13-án meglátogatta a vacz városi alsófokú ipar és kereskedelmi iskolákat. A szakfelügyelő látogatást teend még e hó 22-én is, melynek végeztével értekezletet tart a tantsüléttel s beszámol tapasztalatairól.

= **Köszönet.** A szt. Vincze egyesület javára M. 2. K ajándékozott, Kopunecz József kereskedésében pedig a perselyben bejött 12 K 28 f, mely szives adományokért köszönetet mond az egyesület elnöksége.

= **Az egri választásokból.** Az, Egri Híradó* ban olvassuk, hogy folyó hó 12-én folyt le Dobó István városában a városi képviselőválasztások. A megválasztottak névsorában egy kedves vaczi ismerős nevével is találkoztunk. Mlinkó István siketnémaintézeti igazgató szintén megválasztották a mackári II. negyedben. — A kedves kitüntetéshez, mely a szeretetnek és közbizalomnak legszebb megnyilatkozása, szívből gratulálunk!

= **A kecskeméti Népszövetség.** Révész István kecskeméti plebános buzgólkodása folytán nagy leldületet vett az oltani népszövetségi mozgalom. Most már megkezdődött a városban a tizedenkint való szervezkedés. Vasárnap hatalmas arányú népgyűlés volt a kistéplom udvarán, melyen Huszár Károly beszélt óriási hatással a Népszövetségről. A tagok beiratkozása fokozódó lelkesedéssel egyre szaporodik.

= **A Tulipán szövetség gyűlése.** A T. Sz. — M. V. E. Váci és Vác vidéki fiókjának választmánya folyó hó 24-én d. u. 5 órakor Borbély Sándor egyesületi elnök lakásán gyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Jegyzőkönyvi hitelesítők kijelölése. 2. Az elnökség bejelentései. 3. A pénztáros jelentése. 4. Az ügyrend tárgyalása. 5. Aközygyűlés előkészítése. (Hely, idő és tárgysorozat megállapítása. Az alakuló közgyűlésen választott választmányi tagok 3-ának kisorsolása. A megválasztandó választmányi tagok hivatalos névsorának egybeállítás.) 6. Esetleges indítványok. — Főtárgy a közgyűlés előkészítése. Mivel a közgyűlés elé fog terjesztetni az egyesület ügyrendje is, azért annak 1—1 kinyomatott példányát az egyesület elnöke megküldötte tanulmányozás végett a választmányi tagoknak. Az ügyrend sikeresebb biztosítása szempontjából az esetleges módosító javaslatokat az elnök írásban is kéri benyújtani, még pedig e hó 22-ig.

= **Földrengés Pestmegyében.** Mult vasárnap Pestvármegye több pontján észlelhető földrengés volt. A budapesti meteorologiai intézetten kívül a bécsi és a trieszti is jelezte. A földrengést különösen Tápiószecső, Kóka, Tápióság és Súly, Péczel, Rákoscaba, Gödöllő, Nagykáta községekben érezték. — Tápióságon este 6 óra 30 perczkor egymásután két földlökést érezték. Földalatti tom, a morajt is hallottak. A házak padlása erősen megrezgett. — Súlyon vasárnap este 6 óra 48 perczkor érezték erősen. A lakosság rémülten menekült ki a szántóföldekre s csak késő este mertek az emberek lakóházaikba visszatérni. Kárt a földrengés nem okozott. Mindössze egy háznak

a kéménye omlott össze. — Nagykátán 6 óra 45 perczkor volt észlelhető a földrengés. A földrengés a község déli oldalán volt erősebb, hol egy hatalmas erdő van. A faluban nagy rémületet okozott a kölönös jelenség, a falak meginogtak, az asztalokról lehullottak a poharak. A földrengés néhány másodperczig tartott.

= **A múzeumnak.** Városi múzeumunkat legújabbban Klesitz Márton ny. tanító 4 drb. Kossuth bankóval és 4 drb. réz éremmel gyarapította. — Az egyesület vezetősége ezúton is hálás köszönetét fejezi ki.

= **A munkásbiztosító közgyűlése.** A vaczi kerületi munkásbiztosító pénztár 1908. évi márczius hó 29-én, határozatképes számmal meg nem jelenés esetén április hó 5-én délelőtt 10 órakor Vác városháza tanácstermében rendes évi közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két közgyűlési kiküldött megnevezése. 2. Az igazgatóság évi jelentése s az 1907. év m. sodik feléről szerkesztett zárszámadás, mérleg és statisztikai kimutatás előterjesztése. 3. A felügyelőbizottság jelentésének előterjesztése és a felmentvény megadása. 4. Az igazgatóság javaslata az orvosi kérdés rendezése tárgyában. — Kelt Váczon, 1908. évi február hó 28-án tartott igazgatósági ülésben. Gindrich József igazgatósági elnök. — A közgyűlésen csak az vehet részt, aki abbéli jogát meghívó előmutatásával igazolja

= **Köszönetnyilvánítás.** A vaczi czipész társulat szentelt zászlójának kijávitásához és felszereléséhez hozzá járultak: Mohaupt Ferencz, N. N., Klapka József, Soós János, Presán János, Presán József és Stark György, — mely szíveségért hálás köszönetet mond az Elnökség

= **Felülfizetések.** A „vaczi I. Ált. Ipartársulat“ dalárdája *Házi estélyen* felülfizettek: Nemes Endre, ifj. Ottó József, Grünstein Jakab, Rostetter János, Schmidt Ferencz, Hochmajer Antal 5—5 K, Góts J. Viktor, Jáger Gyula, Ujhelyi István, Ivanovits János, Millmann Árpád 3—3 K, Mohaupt Ferencz, Horváth Károly, Virter Lajos dr., Semniczki Ernő, öz. Füstösné, öz. Meinhardt Jánosné, Veiszbarth Jánosné, Jelinek Ágoston 2—2 K, Müller Antalné, B. A. N. N., Svorcz Pál, Sujanyszky Dezső, Nagy István 1 K 60 fill., Szenczi Mihály, Zsigmond Lajos, Korpás Pál, Bajer Lajos, Simrák Sándor, Köbl János, Peja György, Parizek József 1.40—1.40 fill., Darvas Béla, Kovács Sándor, Sári Pál, Ribár György, öz. Tischler Andrásné 1.20—1.20 fill., Wirtz Géza, N. N., Meinhardt Béla, Váradi János, Miklósovits Sándorné, Németh Jánosné, Nagy János, Kovács József (kőmives) 1—1 K, Juscsak János, H. K., Gyombolya N., Szedlacsek J., Földi Miklós, Récsy Ferencz, Neisz János, Kovács Ferencz, Rasovszky István, Hiros István, Barolits Mihály, N. N. 80—80 fill., Vida Géza, Ambrus Ferencz, Tóth Lajos, öz. Mihalovics Jánosné, Szakszik Mihály, Mohaupt Ferencz ifj., Martincsik István, Rada Elek, Fesszel Ferencz, Renner Nándor, Szlovák András, Krach József, Valtfogl Konrádné, Pokorni Lajos, Kurian Pál, Löwensten Tivadar, H. A., Sapka József 60—60 fill., Vajk Károly, Stibrik Kálmán, Ember Lajos, Borovi István, Müller Ignác, Báby Mihály, Valter József, Deák János 40—40 fill.

= **Márcziusi bevonulás.** A fővárosban fellépett kiütéses hagymázra való tekintettel a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a Budapesten állomásozó honvédszázaljaknál a honvédpóttartalékosoknak e hó 16-ára elrendelt kiképzése elmarad s így azok a behívójegyek, melyek már késbesítve lettek, vissza fognak vonatni.

= **Egyesületi hírek.** A vaczi 149-ik számú rokkant- és nyugdíjfiókegylet e hó 8-án tartotta első éves közgyűlését. A közgyűlésen elvetették az egyesületnek temetkezési egyesülettel való kibővítését. — Folyó hó 12-én ülést tartott a sportegyesületben azon társadalmi bizottság, mely a júliusban nálunk rendezendő országos evezősverseny mennél fényesebb sikerét van hivatva előkészíteni. Gondör Sándor dr. üdvözölte a megjelenteket, majd Nagy Sándor jószágkormányzó, a társadalmi bizottság elnöke, fejtegette, hogy a verseny sikerét városunk érdeke is követeli, — végül pedig Dobó László dr., a társadalmi bizottság előadója, terjesztette elő a verseny tervezetét. — Értekezlet után kedélyes társasvacsora volt.

= **Az utcái fák tulajdonjoga.** A m. kir. belügyminiszter egy igen érdekes és fölöttébb fontos elvi jelentőségű döntését közli a „Belügyi Közlöny“ ez évi 6-ik száma. Nem kisebb dolgról van szó, mint arról, hogy a fák és beültetett növények, mihelyt a talajban gyökeret vertek, azingatlan alkatrészeivé válnak s ily minőségükben a föld tulajdonosának tulajdonába mennek át, tekintet nélkül arra, hogy az ültető jó vagy rosszhiszeműen járt-e el. Mivel pedig a közlekedési utak, utcák és köztérek községi vagyont képeznek, ilyen területekre kiültetett fák tulajdonjoga is a községé, minden tekintet nélkül az ültető személyére. Szóval: az utcái fák nem a háztulajdonosok birtokai, hanem a község vagyonát képezik s ezen ültetvények fölött nem a házigazda, vagy annak bérelője rendelkezik, hanem maga a tulajdonos község, illetőleg annak előjárósága.

= **Munkásközvetítés.** Munkást keres: 1. D. Waldeck Pestvármegye csövari uradalmi erdőgondnok erdőkivágásra 200—300 munkást keres. 2. Pásztor Illés Nógrádm. Felsőszáp községi birtokos 6 családos konvencziós cselédet keres. 3. Panzenhofen Konrad darázsfalvi (Sopronvárm.) uradalma 3 családos bérest keres. — *Szerződhetők munkás van:* 1. Tolnavárm. Kurd községben 150 napszamos mezőgazdasági munkát keres (Czim: Községi előjáróság). 2. Bácsbodrogym. Magyarkanizsa községben 350 ember földmunkát és 50 ember bármiféle gazdasági munkát keres. 3. Trencsénrákó községben Gonek József és 20 társa erdővágásra ajánlkozik (Czim: Jegyzőhivatal). 4. Juhász Pál (Budapest, Kőbánya X., Belső-jászberényi utca 361. szám) gazdasági kocsi állást keres.

= **Mindennek az idő a legalaposabb próbája.** Különösen áll ez a gyógyszerekre nézve. Ha mérlegeljük, hogy a „Scott-féle Emulsió“ 30 évnél hosszabb próbát állott ki, úgy tényleges jóságáról bizony meg lehetünk győződve. A „Scott-féle Emulsió“ főleg csukamájolajból áll. Ezt azonban teljesen jó ízű és mindenképpen könnyen emészthető formában nyújtja. A „Scott-féle Emulsió“ minden gyógyszerárban raktáron van.

= **Gyomorhajokat** és minden oly bajt, mely erjedéssel van egybekötve, leggyorsabban és legbiztosabban a teljesen ártalmatlan „Sirolin-Roche“ gyógyítja, mely a búkkfakátrány rég elismert gyógyhatásait tartalmazza annak kellemetlen íze nélkül. Méregtelen, nem izgató és jóízű. A gyógyszerárakban kapható.

= **Eladó gramophon.** Egy teljesen jó karban levő, hatalmas méretű és lemezekkel dúsan felszerelt gramophon azonnal eladó. — Ajánlatokat továbbit e lap szerkesztőségére.

Hátrálékos előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy tartozásaikat lapunk kiadó hivatalánál mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Fogzásban lévő gyermeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emulsió, mert elősegíti az étvágyat, erőt s egészséget ad s a fogak erősen és fehéren bujnak ki. A

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjégyet — a halászt — kérjük figyelembe venni.

SCOTT-féle Emulsió

oly jóízű és édes, hogy a gyermekek örömmel, előszeretettel veszik; szabályozza a gyermek emésztését, csillapítja az idegeit, miáltal a szülőknél, valamint a gyermekeknek nyugodalmas és háborítatlan éjszakákat biztosít.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható a gyógyszerárakban.

G S A R N O K.

Az anyaszentegyház böjt-parancsolatai.

I. Szigorú böjt.

Az Egyház szigorú böjtölést kér számon, Ha évem 21—60 közt számlálom; Ily böjt: A nagyhétnek végső napja három, Midőn Jézus szenved s kínlásait látom. Mind a négy kántorböjt szerda és péntek, Imádom, hogy áldjon Isten bő kegyelme. Advent és nagyböjtben minden pénteki nap, Mikor a bűnbánó oly sok kegyelmet kap. Hamvazkodó szerda s három vigília; Nagyszombat, karácsony s pünkösd előnapja. Húst nem, — mást ehetem egyszer jóllakásig, A böjtölés így majd üdvömrre is válik.

II. Enyhített böjt.

Az Egyház enyhített böjtölést kér számon, Ha évem 21—60 közt számlálom: Szombati napokon a négy kántorböjtben, Köznapon az egész nagyböjti időben, — Kivévén pénteket, mert szigorú böjt van. — Adventi szerdákon és két vigilián: Péter-Pál, Mindszente megelőző napján, Húst egyszer ehetem, egyszer jóllakásig, Ha e törvényt tartom, úgy élek sokáig!

III. Önmegtartóztatási parancs.

Önmegtartóztatást kér az Egyház számon, Ha évem héten túl, bárméddig számlálom. Húst nem eszem soha pénteken, míg élek, Ekkor halt meg Jézus, én is vezekelek. — Ha zsirral főz anyám, megehetem étkem, Ezért Istenemnél nem lesz soha vétkem.

Adatok a templomok gondozásához.

— Egybegyűjtötte: NAGY JENŐ, templomi munkák vállalkozója. —

Blümelhuber Ferencz hittanár, jelenleg esztergomi nagyprépost az „Egyházi művészet, régészet és gyakorlat” című munkájában a következőket mondja: „Nem tesz haszontalan dolgot az, ki a templomok építése, javítása és fentartása ügyében czélszerű elveket és gyakorlati tanácsokat terjeszt.” — Tehát csak jót hiszek tenni magam is akkor, amidőn a részint csekély tapasztalataim, részint pedig könyvtárcskám segélyével összegyűjtött anyagot templomaim érdekében feldolgozom és azt a közhasználat céljából nyilvánosságra bocsájtom.

Szerény munkám iránt a bizalmat csak fokozni vélem azáltal, ha megnevezem mindazon

jeles kútforrásokat, amelyek segítségével munkámat összeállítani iparkodom. — Legelsőnek is *Giefers* Vilmost említem, ki több mint 400 templomot megvizsgálván, tapasztalatait közre is bocsájtotta a következő című német munkájában: „Gyakorlati tapasztalatok és tanácsok új templomok építéséről, javításáról és fentartásáról.” — Midőn ezen munka megjelent, olyan tetszésben részesült, — írja *Blümelhuber* —, hogy azt a püspöki kar méltónak találta körleveleiben a papságnak sürgősen ajánlani. A plébánosok — folytatja *Blümelhuber* —, a mű megjelenése után, minden vidékről, sőt Amerikából is *Giefers*hez folyamodtak tanácsért, templomaik ügyében. — Egyelőre ennyit *Giefers*ről. — Továbbá fel-említendő *Reichensperger* Ágost, ki műtészeti számos munkájával közreműködött a keresztény művészetek iránt való érdeklődés felkeltésére. Különösen jeles „Útmutatások a kereszténység művészetére” című munkája. — Hozzá sorakoznak: *Bock* kanonok „Műkutató munkája” című dolgozatával; *Diesener* műépítész, az oldenburgi építő ipariskola igazgatója, a „Magas építkezésekről”; *Schneider* János építész, a kir. József-műegyetem építészeti szakának rendes tanára a „Gyakorlati építészeti”; *Némethy* József mérnök az „Építési tájékoztató”; *Lechner* Jenő az „Építési enciklopédia”; *Kis* István az „Éjszaknyugati Európa építészete.”; *Czobor* Béla dr. az „Egyházi emlékek”; *Wilhelm Lübke* dr. a „Tanulmányok a templom-művészet terén”; Az osztrák Leó társaság Bécsben „A katolikus templom szóban és képen”; *Schwalle* építészeti tanácsos és a technikai főiskola szaktanára Berlinben „A magas építkezésekről” című munkáikkal. Végül felemlítendő a magyar mérnök és építész egyesület Közlönye is, melynek különböző évfolyamaiban sok érdekes dologra akadtam.

Ezeknek előrebocsátása után szükségesnek vélem még azt is felemlíteni, hogy ezen most röviden említendő dolgokról később rendszeresen tárgyaló könyvet szándékozom összeállítani a következő beosztással: a templom fentartásáról; a templom helyreállításáról; új templomok építéséről; a templomnak külső és belső díszítéséről, festéséről, berendezéséről, — s végül összes felszereléséről.

Ha templomainkat iparkodunk jó karban fentartani, nem áll be egyhamar a szükség azokat helyreállítani, s ha mégis idővel beáll és a helyreállítás czélszerűen végeztetik, megkíméltünk egy új templom építésének gondjaitól, s mi a fő — költségeitől. Hogy mennyire szükségesnek tartom ezt felemlíteni, bizonyítja azon majdnem mindennapi szomorú tapasztalat, hogy ezen teendők körül való mulasztásoknak vagy hibáknak sokszor emlékszerű templomok is áldozatul esnek. Míg a középkori templomok olyan szilárdul építettek, hogy falaikat 5—6 század múlva is alig lehet csákánnyal szétbontani, — addig a mai modern módon, újonnan épített templomok legtöbbszörre néhány év múlva mindenfelé megrepedeznek és pusztulásnak indulnak. Ez azért van, mert templomaink szintén azon módon építettek, mint a nagyvárosi bérházak, illetve kártyaházak. Az építőmester ezekhez is csak arlejtés útján, mint legolcsóbb ajánlattevő, juthat, amiért is, nehogy a remélt anyagi haszon helyett vesztesége legyen, az olcsó árhoz méltó silány és igen sokszor régi, az idő viszontagságai által már megrongált anyagot is felhasznál az új templom építéséhez. Egy szóval úgy épít, hogy legalább az átadásig össze ne dőljön.

Az épület szilárdsága és tartóssága a szabályszerű konstrukció mellett leginkább a fel-

használható anyag jóságától függ. Az anyag kellő megválasztásában tűnik ki az építőmester szakismerete, tapasztalata és ami fő, jó lelkiismerete! — Ha már semmiképen ki nem kerülhetjük azt, hogy egy újonnan építendő templomhoz a régi, lebontott templom téglá és kő anyagának egy részét takarékoság szempontjából felhasználjuk, úgy legalább egy évvel előbb, az építés megkezdése előtt, össze kell hordani és úgy összerakni, hogy azt a levégő minden oldalról kellően átjárhassa. Igen sok templom látható, melynek benső falai zöldes, feketés, penészes foltokkal vannak elrútitva. Ezek a nyers, nedves kövektől vannak, melyek alig hogy kiásattak a földből, már is azonnal felhasználtattak az építéshez. Minden ellenszer, a foltok eltávolítására, haszontalannak bizonyult, azok ismét előtűnnek, sőt nedves időben a víz a falakon végig is folyik.

De nemcsak a kő, hanem a többi anyag is jó legyen. — A mészszel nem szabad fukarkodni! A középkorban a falak mészszel kiöntettek, úgy, hogy azokban a legkisebb üres hely sem maradt. Innen van azon szilárdságuk, hogy csákánnyal is alig lehet őket szétbontani. — A fára is nagy gond fordítandó. Csak teljesen száraz állapotban szabad munkába venni. Száritani csak árnyékos helyen szabad, mert a nap hősege hirtelen szárítja, amitől a fa megvetemedik és megrepedezik.

A templom szilárdságának még hátrányára van az olyan szerződés is, melyben az építőmester kényszerítették a templomot néhány hó alatt felépíteni, még pedig: pénzbírság terhe alatt! Ilyen esetben aztán megtörténhetik, hogy az építőmester nem bírja a munkásokat kellő számmal összegyűjteni vagy a megrendelt kő, fa vagy egyéb anyag sokáig elmarad, s ha végre megérkezik, eszeveszett sietséggel folyik a munka; szép és csunya, tiszta és esős időben egyaránt! Hogyan lehet aztán tartós az ilyen munka?

Ilyen és ehhez hasonló dolgok igen gyakran megtörténnek templomaink építésénél. És ha az illető plébános nem eléggé ember a talpán, az építkezés alkalmával, bizony sok nyugtalan és gondteljes éjszakával fizeti meg jóiszeműségét. — De nemcsak ő maga, hanem még utódának is sok kellemetlen és nehéz napokat szerez.

Intő példa erre a vácz-egyházmezejében levő *lajosmizsei* templom, amelynek padlására nem léphet az ember anélkül, hogy meg ne koczváztatná azt, hogy egy 14 méternyi magasságból egyszerre a templom közepére potylyanjon. A csupán egyszerű nádazott vakolatú deszkapadlat, a gerendáknak alsó részén, hiányos szegezéssel, minden egyéb felső deszkaburkot és agyagtapasztás nélkül áll, úgy, hogy esős időben a hiányos cserepezés folytán minduntalan átázik, minek következtében a mennyezetről nagy darabokban válik le a vakolat és irtózatossá robajjal hull a templom kövezetére. S ez már több esetben ismétlődött, nem kis rémületére az ott ajtatoskodó híveknek. Csak nem régen is egy iskolás fiúcskát a jó Isten mentett meg a végzetes szerencsétlenségtől. — Minthogy a hiányos cserepezés miatt a hó és eső a padlás kelsejébe hatol, már a fedélszék is kezd romlásnak indulni; a csapok és tartók tágulnak, hogy ne mondjam: korhadásnak indulnak, minek következtében a telt sulya rövid idő múlva nem egyenesen a föld felé, hanem kétértelmű, illetve oldalnyomást fog gyakorolni a falakra. Mivel pedig az oldalnyomásnak még az erősebb falak sem bírnak hosszabb ideig ellenállani, bekövetkeznek a templom falazatán a már a meglevőknél is veszedelmesebb repedések, amelyek az épület korai pusztulását siettetik. —

Két ajtó és vagy 10 ablak felett a boltívek is annyira meg vannak nyiladozva, hogy néhányból már az ivezetet tartó zárkó (Schlusstein) is kihullott. — A csatornázás szintén igen gyatra munka! Sem az eresz, sem a csurgó csatorna metszete, illetve bősége és mélysége nincs arányban a levezetendő víz mennyiségével. Már pedig a tetősík nagyságával, valamint emelkedésével egy ügyes építőmesternek okvetlen számolnia kell a méretezés alkalmával. Itten pedig aligha történt számítás, mert olyan szűkek, hogy csak közepes esőzésnél sem képesek a lefolyó vizet magukba fogadni és azt levezetni. A csatornába be nem férő esővíz így lefolyik a falakra, amitől a vakolat leválk és le hull a földre. Leginkább látható ez a csurgó csatornák felső részeinél, ahol 4—5 méternyi területről is le van hullva a vakolat. — De még egy speciális hibája is van a *lajosmizsei* ereszcatornának, ami nemcsak felületes munkára, hanem igen-igen tág lelkiismeretre is vall! A félkör metszetű ereszcatornák szélei nemhogy egymáshoz lennének forrasztva, hanem csupán, a szó szoros értelmében, — kérem jól megfigyelni —, egyszerűen egymásba vannak fektetve, úgy, hogy alulról, ha felnézünk, sok helyen át is láthatunk rajta. Tehát elképzelhetjük, hogy milyen védelemben részesítheti az ilyen csatornázás a falakat és hogy festhet az a falazat egész terjedelmében az ilyen csatorna védelme alatt?

De menjünk tovább. A plebániának ugyanegy időben épült a templommal. A vakolat és díszek itt is szintén össze-vissza repedezve és lehulló félben vannak. A belső szobák padozata, a nedvesen aláakott homoktól és fától, a gombásodás és korhadás felismerhető jeleit hordják magukon, amelynek alig érezhető, de annál veszedelmesebb kigőzölögése idővel a leg erősebb emberi szervezetet is tönkre teszi. Egyszóval: a tiz és néhány év előtt csaknem 160 ezer koronaért épült egyházi épületek néhány év múlva már csak egy, a közbiztonság szempontjából életveszélyes, romhalmazzá fognak képezni. — Az ottani plebánosnak pedig hiába minden jóakarató fáradozása, mert kárba vesz minden restaurálási törekvés!

De nehogy azt higgyük, hogy csaka *lajosmizsei* templom van ilyen szánandó állapotban, én magam már vagy 22 ilyen modernül épült templomot ismerek az országban, amelyek, sajnos, évről-évre mindinkább szaporodnak! — Csak nem messze a fővárostól, Nagytétény filialisa, a *tétény-diósi* szintén egy érdekesen elhibázott templom. Itten már nemcsak a tető szerkezetben van a hiba, hanem az építésnél végzett alapozási munka kezdetétől fogva teljesen el van hibázva. Ennek következtében a templom egyik része alaposan lejjebb szállott; a falakon és a mennyezeten pedig a legkülönbözőbb tanulságos repedések láthatók. Például: vannak repedések, amelyek felülről, a tetőzet alól, haladnak lefelé, illetve a repedések felül szélesebbek, mint alul. Erről határozzuk meg a repedés terjedésének irányát. Ennélfogva a hibát fent a tetőzetben kell keresnünk. Több repedés pedig alól, a fal tövébenél, szélesebb és felfelé haladva keskenyedik. Ezeknek hibái okvetlen a hibás alapozásban találhatók és orvosolhatók. Láthatók továbbá olyan repedések is, amelyek egy bizonyos pontról 15—20 féle irányban is szét-

futnak. Ezek a legritkábban veszélyesek, mert ezek rendszeren ütéstől, de igen sokszor a vakolat hirtelen száradásától is származhatnak. — Ezen templom sem több 10 évesnél. Egy székesfehérvári építőmester munkája. — És az örökké jó humorú nagytétényi esperes csak akkor komolyodik el, ha valamely vendége véletlenül a *diósi* templomról tesz említést! No de annak se tölt ám aznap több bort a kupájába! Pedig de jó bora van!

Ezért nem említem fel a *kunszentmiklósi* templom bajait sem! Csak még azt mondom, hogy így fest az új templomoknak 75%-a!

Épen ezért nem szabad mindjárt egy régi templomra halálos ítéletet kimondani, hogy: lebontatandó! Sok esetben nemcsak hogy kevesebbe jön egy régi templom helyreállítása, mint egy új templom építése, — de czélszerű helyreállítás után még sok régi templom tovább tart, mint két új templom egymásután!

Igen sok régi templom azért nedves, mert a templom mélyebben fekszik, mint a körülötte fekvő tér. A templom ezen mélyebb fekvése miatt a falai és padlózata nedvesek, ennélfogva minden megpenészedik és rozsdásodik benne. A levegő pedig dohossá lesz, úgy, hogy a tartózkodás egészségtelenné válik benne. — Sok helyen már ez is elég ok a lebontásra, hátha még 1—2 repedést látnak a falon, midjárt kimondják a végszót, hogy: új templomot építünk! Pedig sok helyen sóhajtják vissza a régi templomot!

A nedvesség, igaz, hogy nagy baj, de még mindig nem olyan nagy baj, hogy érdemes lenne érte lebontani egy templomot, amely egy alapos javítás vagy nagyobbítás mellett még 1—2 századot bátran kiállhatna, — ha nem többet. A nedvességen úgy segíthetünk, hogy vagy lefordjuk néhány lábnyira a földet az emelkedett térről, vagy ha ez nem volna lehetséges, a templom körül, és pedig közvetlen az alapok mellett, a templom padlójánál valamivel mélyebb árkot kell húzni s ebből egy másikat, amely a vizet a templomtól elvezesse. Ezen árkot azonban mindig jó karban kell tartani. — Nedves templomok kiszáritására, sok helyen alagsóvezetés is sikerrel használtatott már. — Ha valamely templom nedves, úgy igen czélszerű, ha meleg, szép időben az ablakokat nyitva tartjuk. Kivált a sekrestyére nézve czélszerű ez, mert sok helyen egész évben valóságos pincze levegő érezhető, amelyben minden megpenészedik és elkorhad. Ha az ablakon finom dróthálózat alkalmaztatik, egész nap nyitva lehet s nem fog abból semmi sem elveszni. A kár az egyházi öltönyökben egy nedves sekrestyénel többre megy, mint amennyibe a dróthálózat kerülne.

Sok templom pedig azért nedves, mert nincsen csatornája. A hajdankori „vizokádó”, „esővető” vagy elromlott, vagy eltávolították. Pedig míg ezek ott voltak, addig nem folyt eső sem be a falba, sem rá a falakra, sem pedig a fal tövébe, hogy onnan a falba felszivódhasson, — hanem az esővetők jó messzire elvetették a templom aljától, honnan egy nyitott, kikövezett csatornán, illetve folyókán a templom környékéről lefolyt.

Csak néhány hét előtt is panaszkodott egy vácz-környékbéli fiatal plebános, hogy templomán semminémű csatorna nincs. Az eső a tetőről a falra folyik és azt folyton rongálja.

Erre vonatkozólag azt ajánlom a plebános úrnak, hogy tessék esővetőt a tetőzet alá alkalmazni, mit minden falusi ács igen olcsón szokott csinálni. Ez sokszor jobban beválik, mint a drága bádóg csatorna, mert míg a csatorna egy nagyobb záporosónél hamar megtelik és nem bírja a vizet rohamosan levezetni, — addig a vízvetők alig hogy magukhoz kapják a víztömeget, már dobják is maguktól néhány méternyire a faltövéstől a földre, honnan mint fentebb említettem, egy nyitott folyókán azonnal tovább is folyik.

Egyáltalában legczélszerűbb, hogy, ha templomainknál a legkisebb hibát is észre vesszük, azonnal orvosoljuk, mert kis hibát könnyebben és olcsóbban lehet javítani, mint ami már megnagyobbodott. A kis hibákat pedig rendszeren úgy vesszük észre, ha a templomot néha megvizsgáljuk egy szakember kiéréteben, ha nem is többször, de legalább évenként egyszer, és pedig tavaszkor. A templom vizsgálatnál a figyelmet három tárgyra kell irányozni: a toronyra, födélzetre és a falakra. A templom körfalai és boltozata túlnyomó esetben azért szenvednek, mert a faltámok rosszul épültek, vagy mert a víz a falakba hatolt. Ha a táмок súlyednek, súlyed a boltozat is, melynek a falak egyedüli támpontjai voltak, s a súlyedt boltozat a falakat kifelé hajlitja. Úgyanez történik, ha a táмок alsó részei soká és mélyen nedves törmelékben possadnak. — Néha a külső faltám felső része van megrepedezve és a födéllet képező kis kőlapok elválnak egymástól. Ilyen csekélynek látszó hibácskák nemcsak a falak és boltozatok ereszkedését okozzák, hanem a vizet a körfalba is vezetik.

Ime egy példa. Egy nagyobb város plebánosna panaszkodott, hogy temploma szentélyének déli fala mindig nedves és foltos. Bár a tető ki lett javítva, a vakolat leveretett és újjal cseréltetett ki, sőt még olajfestéssel is bemázoltatott! Mindhiába volt! A fal ismét nedves és zöld lett. Épen esett az eső, midőn oda értünk és azonnal meg lehetett látni, miként folyik a víz a fedélzetről a szentély oldalán álló támnak néhány ujjnyira elvált födél-kőlapjai közé. A támból pedig a víz a szomszéd falba hatolt. A födéllepek ismét helyretoltattak, jó köragasszal elkenettek és a szentély fala nemsokára ismét száraz lón.

De más hiányokra is figyelni kell, még pedig olyanokra, amiktől a templomok nedvesek, a falak és boltozatok pedig megrepedeznek. Különös figyelmet érdemel az, hogy a víz mind az épület felső részeiről, mind annak tövéből kellőleg lefolyjék. Mindkét helyen az eső a legnagyobb ellenség, minthogy csendesen és lopódzva aláaknázza a templomot. A kár az alapokban nehezen és sokszor későn vehető észre, és nehezen is javítható! — Tehát azért okvetlen azon kell lennünk, de sőt az egyházi törvények is mindig sürgették, hogy a templomnak magas fekvése legyen.

Irodalom.

Az **Örökimádás** című katolikus folyóirat márcziusi füzete rendkívüli dús tartalommal jelent meg, melyből különösen kiemelendők a következő cikkek: A megvalósulás felé. — M. L.: Az Oltáriszentség és a Szeploéien

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénasavas ásványviz erre a legbiztosabb óvószert.

Minden külföldit fölműl hazánk természetes szénasavas vizek királya: a

égőst rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő használata valódi áldás

mohai **ÁGNES**-forrás.

Milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

Kitűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor- és emésztőszervek számára.

Olcsóbb a szódavíznél

kedvelt borvíz!

Mindenütt kapható!

Fogantatás. — Szentek gondolatai I. — Sik Sándor: Az ifjúsághoz. (Költemény.) — Dr. Glattfelder Gyula: Hagyjatok hozzám jönni a kisdedeket. — Ministránsok védőszentje. (Jankovits Molnár: Három század a katakombákban.) — Reviczky Aladár C. M.: Szent Paskál életrajza. — M. L.: A lourdesi bazilika szentségtartója. — Szentek gondolatai II. — Nagyfalusi Lajos: Szent József himnusza. — Knopp Nándor: A szent áldozás az iparos-egyletekben. — Grätzer Pius: Anarchista merénylet a denveri székesegyházban. — Időszerű kérdések. — Magyarország és a nagyvilág. — Pro Ecclesia et Pontifice. — Jubileumi közlöny. — Oltáregyesületi ügyek. — Irodalom és művészet. — Szerkesztői üzenetek. — E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. ker., Üllői-út 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. — Ajánljuk t. előfizetőink pártfogásába.

Az **Egyházi Közlöny** (szerkeszti Gerely József) kitűnő heti folyóirat XX. évfolyamának 11-ik száma dús tartalommal látott napvilágot. Rovatai: vezércikk, egyetemes egyház, időszerű kérdések, hitélet, lelkipásztor, közigazgatás, egyházi arcképek, széljegyzetek, társalgó, a hét krónikája, irodalom — telvék a legremekb és legtanulságosabb dolgokkal. — Előfizetési ára évi 12 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest, VIII. Esterhazy-u. 15.

Szerkesztői üzenetek.

R. Gy. Az előfizetés ügyében külön levelet irtunk. Tisztelet.

Cs. J. Vác. Az első negyedre könyveltük el.

K. M. A láthatár állandóan borult. Üdv.

Többeknek. A névnapunk alkalmából kifejezett jókívánatokért hálás szívvvel mondunk igaz köszönetet. — Viszont minden jót!

H. M. K. Szívesen beiktattuk, de a lap-példányok expedálására elfoglaltságunk miatt nem vállalkozhatunk. — Szívélyes üdv.

Sz. I. Nagyon kedves. Legyen mennél gyakorabban ilyesmikhez szerencsénk! — Üdv!

Sz. A., L. I., A. A., H. P. Öszinte köszönet a tudósításokért. — A viszontlátásra!

H I R D E T É S E K.

Földesurak figyelmébe!

A „**Debreczeni gazdasági üzemi Iroda**“
Magyarország területén bárhol

igen jutányos feltételek mellett elvállal: gazdasági üzemtervek reális alapokra fektetett kidolgozását, gazdaságok berendezését, felügyeletét és ellenőrzését, számvitel berendezését és ennek rendszeres vezetését; becsléseket és leltározásokat; eljár mindennemű gazdasági ügyekben; elfogad megrendelést minden időben és minden körü és nemű prima pirostarka vasmegeyi tájfajta marba szállítására.

Megbízások egyes esetekre vagy éves alapon eszközölhetők.

Ajánlattal szolgál: **Kuczka Emil** v. urad. főtitst gazdasági üzemi irodája

Debreczen, Garay-utca 15.

Vác város mérnöki hivatalától.

161|908. Mh. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Vác város rendőrsége és szolgazemélyzete részére 1908. évi április 1-től 1911. márczius 31-ig terjedő időre, len és gypajú szövetekekből készitendő ruházati és felszerelési cikkek szállitásának nyilvános írásbeli versenyárgyalás útján való biztosítására, illetve vállalatba adása céljából ezennel nyilvános pályázat hirdetik.

A nyilvános írásbeli versenyárgyalás 1908. év április hó 5-én d. e. 10 órakor Vác város gazdasági műszaki hivatalában (Szent-háromság-tér) bizottságilag fog megtartatni.

A szükséglet évente körülbelül 3650 K értéket képviselő cikkekkel és anyagokat foglalja magában.

A kellőképen felszerelt és megfelelő helyegjegyekkel, valamint igazolt hazai szövetmintákkal ellátott ajánlatok a városi közpénztárba elhelyezett 500 korona bánatpénzről szóló nyugtákkal együtt Vác város tanácsához címezve a polgármesteri hivatalban legkésőbb 1908. április hó 4-én délelőtt 10 óráig nyújtandók be.

A részletes kimutatás az összes szállításokat felölelő szerződés tervezettel együtt a gazdasági műszaki hivatalban a hivatalos órák alatt délelőtt betekinthező és megszerezhető, — ugyanitt megtekinthezők a szállításra leirt cikkek és anyagok mintái is.

Vác, 1908. márczius hó 14-én.

A polgármester helyett:
Hübschl Kalmán
v. mérnök.

Vác város polgármesterétől.

2987|1908. sz.

Hirdetmény.

Alulírott Vác város polgármestere ezennel közhirre teszem, hogy Vác városában az országgyűlési képviselő választásra jogosultak 1908. évi névjegyzékének hivatalból leendő kiigazítását a vármegyei központi választmány 10|1908 kpv. sz. határozata folytán eljáró küldöttség Váczon a városháza közgyűlési termében f. évi márczius hó 26. és 27-ik napjain d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5 óráig fogja eszközölni.

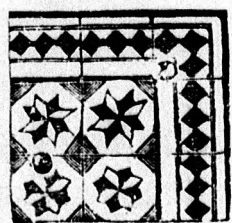
A küldöttség előtt bárki jogosítva van választási joga igazolására személyesen megjelenni. Vác, 1908. évi márczius hó 11-én.

Dr. Zádor János
polgármester.

Lapunk egyes számai kaphatók Blau és társas cégnél, Deutsch Mór utódjánál és Wölcz J. Joáchim fűszerkereskedésében.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löher-csapók, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet J. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aszál-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Ifjabb WALLA JÓZSEF

MOZAIK-CEMENTÁRU- ÉS MŰKŐ-GYÁRA.
ÉPÍTÉSI ANYAGOK RÁKTÁRA.

TELEFON 76—36, BUDAPEST TELEFON 76—36.

IRODA:

VII. ROTTENBILLER-utca 15. sz.

Márvány mozaik lapok
Mintázott cementlapok
Karmantyús betonsövek
Különféle műkő munkák
Granit terazzo
Beton munkák
Csatornázások
Falburkolások

Mettlachi lapok
Keromit és klinkerlapok
Fayence-lapok
Kelheimi-lapok
Terrakotta áruk
Kőagyagesövek
Chamotte téglák és agyag
Portlánd és románcement.

A VACZI HENGERMALOM RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

lisztárai 50 kilogrammonként:

Buzaőrlemény: Asztali dara A B szám 17 K 10 fill. — Asztali dara C szám 16 K 90 fill. — Királyliszt 0 sz. 16 K 90 fill. — Lángliszt 1. sz. 16 K 60 fill. — Elsőrendű zsemlyeliszt 2. sz. 16 K 40 fill. — Zsemlyeliszt 3. sz. 16 K 20 fill. — Elsőrendű kenyérliszt 4. sz. 16 K 00 fill. — Középkenyérliszt 5. sz. 15 K 80 fill. — Kenyérliszt 6. sz. 15 K 60 fill. — Barnakenyérliszt 7. sz. 14 K 60 fill. 7¹/₂. sz. 13 K 80 fill. — 7³/₄. sz. 11 K 80 fill. — Takarmányliszt 8. sz. 08 K 20 fill. — Korpa finom F sz. 06 K 30 fill. — Korpa goromba G. sz. 06 K 30 fill. — Ocsu 07 K 80 fill. — Konkoly 7 K 00 fill. — Bakköny 08 K — fill. — Pelyva zsákja 1 K. 50 fill.

Oh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadozoz 50 fillér.

Fő és szétküldési raktár:

„Nádor”
gyógyszertár

Budapest VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított

Kapható Váczon:

Az Irgalmasok és Ursziny Arnold gyógyszerházában.

Hirdetmény.

Nagymennyiségű első osztályú szokvány minőségű sima és gyökeres **Riparia-Portalis, Rupestris-Monticola** és **Vitis-Solónis** vadvessző, valamint ugyanily alanyra nemesített, első osztályú, szokvány minőségű, fajtiszta, a legjobb bor és csemege fajú

gyökeres fásoltványok

hozhatnak általunk forgalomba.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep
kezelősége Tapolca,
(Balaton mellett).

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótleka
egy régiónak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhívnél, oszónál és meghűléseknel, bedörzsöléskeppen használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerháznál kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest, **Dr. Richter** gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

**Alkalmas
ügynökök**

magas jutalék mellett felvételnek

Richard Jenke

gőzfűgőny és ablakredőny gyárában

Braunau, Csehország.

H I R D E T É S E K
jutányos áron felvételnek lapunk
kiadóhivatalában.

AZ 1775. ÉVTŐL FENNÁLLÓ S 25 ÉV ÓTA

MAYER SÁNDOR-FÉLE KÖNYVNYOMDA
VÁCZON, KOSSUTH-UTCZA,

AMELY A LEGMODERNEBB STILBEN VAN BERENDEZVE, AJÁNlja MAGÁT A
MÉLYEN TISZTEL VÁCZ ÉS VIDÉKE KÖZÖNSÉGÉNEK.

KÉSZIT BARMILYNEMŰ NYOMTATVÁNYOKAT, UGYMINT: MUVEKET,
TABELLÁKAT, MEGHIVOKAT TÁNCZMULATSAGOKRA, ELJEGYZE-
SEKRE ES ESKÜVŐKRE, TOVÁBBÁ GYÁSZJELENTÉSEKET ÉS NÉV-
JEGYEKET. A LEGPONTOSABB KISZOLGÁLÁS MELLETT ÉS A LEG-
OLCSÓBB ÁRAKON.

DÚSAN FELSZERELT

KÖNYV-, PAPIR- ÉS RAJZSZER-KERESKEDÉSÉT

AJÁNlja A MÉLYEN TISZTELT KÖZÖNSÉG BECSÉS FIGYELMÉBE.